

etjonomizirana. Ochi zahtevajo, naj Nemci in vlada ne nehajo s utopiščno in fantastično Avstrijo, kajti kar je v Avstriji živo, to so narodi. Na Dunaju slika ti gospodje, da bi konstruirali avstrijsko utopijo in nazadnje ni vse to avstrijsko s centralizmom vred nič drugega, kakor fiskus, ki s svojimi kleščami odčisti iz živga organizma — brez načrta in sistema — kjer kaj more, rano pa potem s črno-rumenom tinkturo namaže. Pozitivna stvar v Avstriji so narodi in njihove organizacije, negativna stvar pa je ta avstrijska državna misel. Govornik izjavi, da nima zaupanja do vlade in da bo glasoval proti proračunskemu provizoriju.

Za nemški Nationalverband je govoril dr. Gross, ki je rekel, da mora vlada najprej dokazati, da objektivno vlada. Ministrski predsednik bo moral gledati, da bo mogoče pozabiti gotove dogodke iz njegovega bivšega resorsta. Nationalverband bo podpiral vlado pri njenih prizadevanjih, da se zagotovi deložnost parlamenta, zahteva pa, da respektira vlada nemško posest. Izrekel se je zoper takomenovane koalicijske, in se zavzel za sporazumljive odnose od naroda do naroda. Kaj je dr. Gross iz svojega plitvega govora črtal, je povedano v uvodu.

Socijalni demokrat dr. Adler je poudarjal, da se Stürgkhovo ministertvo nič ne razlikuje od Bienerthovega in Gautschevega. Govornik pravi, da je poniževalno, če se kak minister drzne parlamentu milostno povedati, da mu je dobrohotno naklonjen. Če kak minister reče, da hoče s parlamentom delati, pove s tem le, da neče storiti zločina veleizdaje, namreč ustavolomstva. Če so zadnje volitve pokazale kaj skupnega je to, da so bile klerikalne stranke na celi črti tepene. Odgovor na to je ministertvo klerikalnega značaja. Govornik je sarkastično ovrkal nemški Nationalverband zaradi klavrne vloge, ki jo igra in je očital Stürgkhu, da je postregel avstrijski zbornici z navadnimi čenčami. Izognil se je vsaki jasni besedi. Nemški Nationalverband dela v zbornici in v odeskih pasivno resistenco. Od grofa Stürgkha ni nič dobrega pričakovati. Grof Stürgkh ni nepopisan list, ampak je podoben grškemu palimpsestu: en ponisan list je prišel nad drugim. Za socijalne demokrate je ministertvo objekt utemeljenega nezaupanja in nasprotovali mu bodo kar najostreje.

Ko je govoril še posl. Wrobel, je bila razprava pretrgana.

Koncem seje je bila naznanjena češka interpelacija zaradi pogojev, pod katerimi je Hohenburger vstopil v ministertvo.

Italijansko-turška vojna.

S tripolitanskega bojišča.

Kakor poročajo v London, so prešle vse utrdbe pri Tripolisu v roke Turkov, ki so zavzeli tudi za Tripolis skrajno važno pozicijo pri Bunelijani, od koder dobiva mesto vodo. Vseled tega so Italijani v veliki zadregi, ker morajo vodo dovažati vojne ladje. Italijani seveda svojih porazov ne priznavajo in pravijo, da so zavzeli utrdbo Hamidije, pri čemer se je baje posebno odlikovala 5. brigada. Italijanska poročila vedo, da se širi med Arabci nezadovoljnost nad Turki, ki so jih baje v bojih pustili same in da so se arabski voditelji tozadevno pritožili pri turškem poveljniku Nešed beju. Isto poročilo pravi, da je neki turški častnik izjavil, da so Turki popolnoma obupali

»Kmalu, kraljica, se vrnem k tebi!«

Zavihtel je čelado v pozdrav, prijel za vesla in se uprl vanje, da je zdrčal čoln k blisk po morski gladini.

Helena se je pa hipno tedaj nečesa spomnila.

»Kaj če pride pomoči s kitaro?« Sklonila se je k lini in klicala za njim. A nič več ga niso dosegle svarične besede. Čoln se je počasi potapljal v dalji...

Bolestno se je udarila Helena z drobno roko ob belo čelo:

»Kaj če pride! Seveda bo prišel in moj mož ga bo dobil. O jaz reva! Zaka! se nisem prej spomnila!« Sosedl se je na svileni blazini in tiho zaplakala.

Hitro je teklen dan naprej. Čimbolj se je nagibal solnce k zapadu, tem nemirnejše je tolklo Heleni srce. Že so se krvavo-rdeče zarje razlile čez morje in že je potemnelo ozračje. Vitez Fernando se je mudil še pri Heleni. Dolgo sta govorila in bila je zelo prijazna z njim. Ravno sta se menila o prvem skupnem izprehodu, ko je zagrmelo v daljavi. Nakopičili so se na zahodu črni oblaki in veter jih je hitro gnal čez nebo. Helena se je prestrašila. Vitez Fernando pa je odšel iz sobe da zapre vse grajske lince.

in da se ne sklenili, da se ne bo več bojevali. Tem poročilom seveda ni mnogo verjeti. Kakor poročajo nadalje italijanske brojavke iz Tripolisa, nameravajo Italijani obhoditi in obkoliti turške pozicije. Ista brojavka pravi, da vladajo v Tripolisu lakota in bolezen, seveda le med sovražniki, valed neprestanega delovanja baje silno trpe Arabci in v taborišču pri Ainzari se razširja kolera. O zdravstvenem stanju italijanskih čet poročila ne vedo ničesar povedati.

Položaj Italijanov skrajno kritičen.

Kakor poročajo iz Malte, so pred otokom pripravljene angleške vojne ladje, ki imajo povelje, da takoj odplujejo pred Tripolisa, čim bi Turki in Arabci zavzeli mesto, ker se je bati, da v tem slučaju ne ostane živ v Tripolisu niti en Evropejec. Kakor je izvedel angleški admiral v Malti, je položaj Italijanov skrajno kritičen. Tudi ameriška križarka »Chester« je na potu v Tripolis, da štiti ameriški konzulat, ki je bil baje že večkrat zadet od krogel iz turških topov. Turki in Arabci pripravljajo splošen in vsestranski napad na mesto. Turška artilerija se je približala snoci med silnim pešnim viharjem mestu in zavzela pozicije, ki so od mesta oddaljene samo 2 km. V boju, ki se je nato vnel, so krogel iz turških topov padale v sredi italijanskega generalnega štaba. Vse bolnišnice v Tripolisu so prenapolnjene deloma z ranjenci, deloma z osebami, ki so zbolele za kolero. Baje so Italijani v Tripolisu zopet izkrcali 6900 mož, da izenačijo svoje izgube, o kakih zmagah italijanskega vojaštva ni niti govora, ker le z največjo težavo branijo svoje pozicije. Njih izgube so tako velike, da niti približno ni mogoče navesti števil.

Pred Bengazijem

je položaj podoben kakor pri Tripolisu. Italijani so računali z izdajstvom šejkov, od katerih so tri podkupili. Šejki so sicer sprejeli denar in obljubili, da se njih plemena podvržejo, toda od takrat ni o njih nobenega poročila več.

Naskok na Derno.

Drugo uradno poročilo majorja Enver beja o naskoku na Derno se glasi: »Glavarji Senušjev imajo z nami skupaj 10.700 mož. Naskok je Italijane stal 360 mrtvih in 165 ranjenih, kakih 140 vjetih, 9 topov, od katerih je 6 nerabnih, mnogo municije in živil. Mi smo imeli 280 mrtvih in 195 ranjenih. Lahko še dolgo vzdržimo. Po poročilih, ki prihajajo iz Carigrada in čez Frankobrod, so Turki pod poveljstvom Enver beja Derno zopet zavzeli. Turki so imeli baje 80 mrtvih in 80 ranjenih, med tem, ko so imeli Italijani 500 mrtvih ter so izgubili 18 topov in 5000 zabojev municije. Vsa druga italijanska posadka v Derno je vjeta.

Se en poraz Italijanov.

Italijanske čete, ki so se izkrcale pri Tohruku, so trčile pri El Farunu na Turke in prostovoljce. Italijani so imeli 200 mrtvih in ranjenih, Turki pa 90 mrtvih in 50 ranjenih. Šef muslimanskih Somalijev, ki so francoski podaniki, je naskočil italijansko kolonijo Erythrejo ob Rdečem morju ter požgal vasi in napravil na ta način Italijanom ogromno škodo.

Italijanska grozodejstva.

»Westminster Gazette« poroča, da so bile dne 28. oktobra arabske čete predrle italijanske vrste in se zabarikadirale v neki hiši. Ko so Arabci videli, da se ne bodo mogli držati, so razobesili belo zastavo in se vdali. Italijani so jim odvzeli orožje, jih zvezali in nato se je začelo strahovito klanje. Avstrijski učerjak

Vihar je razsajal in tulil okoli gradu, ko je Helena začela kitaro. Močni glasovi so prodrli do njenega okna. Doli v srebrnem čolnu na razburkanem morju pa je stal mladi vitez in igral kitaro. Tudi vitez Fernando ga je čul. Divje se je zasmijal, ko ga je videl pod oknom svoje žene in kje v viharju je odvezal svoj čoln. A mladi vitez ga je zapazil. Še enkrat je pogledal gori na visoke lince, potem se je pa uprl v vesla, da so zasumeli valovi. Tja v viharno noč med bučečo viharjo sta zaveslala oba viteza in nikdo se ni več vrnil nazaj.

»Le ljudje pripovedujejo, da vstane ob vsaki nočni vihar vitez Fernando iz morja in vesla k gradu, da bi videl Heleno. Imenujejo ga črnega mornarja, ker se oblači v črno noč in v mračen vihar.«

»In Helena?«, je vprašala moja poslušalka.

»Ona je pa umrla od hrepene-nja.«

Helena me je pogledala. »Gospodična,« sem šepnil in ni se branila, ko sem ji desnico položil krog pasu. In ni se branila, ko sem jo z levico prijel za roko, le zamižala je, ko sem jo poljubil na evetoča ustna.

Ribiči so že davno odrinili iz luke in le srebrne brazde so se poznale za njimi preko epavajočega morja...

Arthauer je stanoval v arabskem predmestju. Ko so Italijani prodirali iz mesta, je prišel Arthauer v mesto, predvčeršnjim pa se je vrnil v svojo hišo, ki jo je našel oropano in svojega 80letnega arabskega slugo, ki gotovo nikomur ni storil ničesar žalega, umorjenega.

Mobilizacija v Italiji.

Kakor poroča »Avanti«, je odredila vlada mobilizacijo letnikov 1886 in 1887. 100.000 mož je namenjenih za Tripolitano. Stališče generala Caneva je omajano, ker mora biti eden kriv italijanskih neuspehov.

Naša zaveznica.

V državnih ladjedelnicah v Castellammare di Stabia mrzlično delajo na dogotavljenju križark »Marsala« in »Nino Bixio«. Poročila iz Curia vedo, kakor smo že včeraj poročali, da je odredila italijanska vlada splošno mobilizacijo vseh alpincev. Več polkov je poslala vlada ob avstrijsko mejo. Vlada pa je poklicala pod orožje tudi vse rezervne in domobranske častnike na večtedenske oorožne vaje ob avstrijski meji. Vsi, ki so bili poklicani pod orožje, so dobili striktno povelje, da ne smejo nikomur izdati namena mobilizacije.

Italijanski ranjenci.

Italijanski kralj je obiskal ranjence, ki so jih pripeljali z afriškega bojišča v Palermo in Tarento. — Prebivalstvo je baje kralja z entuzijazmom sprejelo.

Pretest proti proklamaciji aneksije.

Porta je sklenila včeraj protestno noto na evropske velesile proti proklamaciji aneksije od strani Italije, ki je po mednarodnem pravu vseskok neutemeljena, ker Italijani teh »anektiranih« dežel nimajo v svoji oblasti.

Politična kronika.

V ogrski zbornici se je začela igra. Ko je bilo pismo, v katerem naznanja predsednik Berzeviczy svoj odstop, prebrano, je predlagal začasni predsednik Navay, da naj deputacija zaprosi odstopivšega predsednika, da naj ostane na svojem mestu. Opozicija triumfira zaradi tega predloga in upa, da bodo protipredlogi, o katerih bodo zahtevali poimenske glasovanje, zavzeli cele tri tedne. 50 poslancev, od katerih hoče utemeljevati vsak drug protipredlog, se je že vpisalo v listo govornikov. Pa tudi vlada je zadovoljna in misli, da bo razorožila opozicijo s tem, da bo Berzeviczy v današnji seji izjavil, da je vsaka deputacija in tedaj tudi vsaka debata odveč, ker neomajno vztraja pri sklepu, da ne sprejme več predsedništva.

V petrogradskem zunanjem uradu zadržujejo, da je Rusija rada pripravljena med balkanskimi državami napraviti sporazum za vzdržanje statusa quo, če jo zaprosi za to Turčija ali pa katera izmed balkanskih držav. Sedanjí čas pa za to ni primeren ter je treba počakati konca vojne. Potem pa bo prišlo na razgovor tudi vprašanje otvoritve Dardanel.

K maroški pogodbi med Nemci in Francoski je naznanil maroški sultan, da da svoje privoljenje.

Revolucija na Kitajskem je zmečala vladni glavo. Prince Tsaj Hsena že tri dni ni več v Pekingu, seveda ni dvoma, da je pobegnil. Ta beg je najbrže dal novod govornici, ki je krožila po Šangaju, da je Peking nadel v revolucionarne roke in da je dvor pobegnil. Kakor se poroča, je bilo 250 angleških vojakov odpisanih iz Honkonga v Šangaj, v Tientsinu pa se je izkrcalo baje 200 ruskih vojakov ter pričakujemo tam, kakor poroča »Times« še 500 nemških vojakov iz Tsingtau. Da ščitijo tuje naselbine. V tem slučaju pokličejo iz Honkonga 4 kompanije angleške pehote, topničarstvo in 2 indijska polka v Tientsin. Generala Vu, pred kratkim imenovanega guvernerja provincije Šansi, je včeraj jutraj umorilo 30 Mandžujev v njegovem šotoru. Ko so morlice aretirali, so ti povedali, da je general Vu na tistem vlek z revolucionarji. — Narodna skupščina je formalno proglasila Jnanškajja za ministrskega predsednika.

Štatersko.

Iz Celja. Deželna posredovalnica za delo je najela za prihodnje leto več sto delavcev v Galiciji in jih sedaj »oddaja« po 15 K (za vozne stroške) vsakomur, kdor jih želi. V poštev pridejo tu v prvi vrsti naši nemškonaacionalni graščaki, ki jako glasno branijo v štaj. dež. zborni »nemškonaacionalni značaj« Srednje in Zgornje Štajerske, ki jih pa prav nič ni sram izkoristiti slovenskih delavcev za nizke plače. Kako bodo

po naših nemških graščinah ti siromaki iz Galicije spravljani in oskrbovani, to si lahko mislimo. Saj je še letošnji spomlad pustil neki nemški graščak blizu Mariburga poginiti nekoga mladega hrvaškega delavca brez zdravilca v hlevu — ker se mu je zdelo škoda izdati 2 kroni! Poljski listi bi naj pravočasno ljudi posvarili.

Iz Št. Jurja ob Juž. žel. Na našem kolodvoru vladajo že dlje časa pri nakladanju živine in mleka prav neprijetne razmere. Ker pritožbe na kolodvoru niso ničesar izdale, ste se obrnili podružnica štaj. kmetijske družbe in pa jubilejna mlekarina na višja mesta za odpomoč. Ako ne bo hotela Južna železnica sama ničesar ukreniti, pa bomo šli dalje do železniškega ministrstva. Tudi na šentjurskem kolodvoru morajo nastati redne in za domače producente znošne razmere.

Iz Laškega trga. Laški okrajni zastop je sporazumno s tamošnjo podružnico c. k. štajerske kmetijske družbe določil 6000 K za nakup primernega števila murdolskih bikov, katere potem namerava oddati po znižanih cenah zanesljivim kmečkim posestnikom. Ker pa je vsota 6000 K premajhna, se je obrnil okrajni zastop za podporo do 5000 K na poljedelsko ministertvo. Ta podpora bi se naj izplačala iz znanega sklada za povzdigo živinoreje.

Nagrade za kmetijska knjigovodstva. Osrednji odbor štaj. kmetijske družbe je razpisal 15 nagrad v znesku po 100 K za dobro vodena kmetijska knjigovodstva. Prošniji morajo že eno leto voditi na svojem posestvu knjigovodstvo v smislu družbinih navodil. Nagrade se bodo izplačale v 3 obrokih. Prošnje do 15. februarja. Podrobnosti v uradnem glasilu štaj. kmetijske družbe.

Iz poslovanja okr. sodnika dr. Al. Watzulika v Celju. V »Slov. Narod« z dne 12. septembra smo poročali, da se je obravnavala pred celjskim okrajnim sodiščem v zadevi napada, ki se je izvršil v noči dne 7. avgusta po domžalskem sokolskem zletu na celjskem kolodvoru, končala s tem, da je glasoviti sodnik dr. Al. Watzulik opustil vse nemške napadalce, obsodil pa napadenega 18letnega učiteljskega Ferdinanda Ilga na 5 dni zapore. Že takrat je svet strmel, kako je došel sodnik dr. Watzulik do tega, da je vkljub jasnim izpovedavam dveh pri napadu neprizadetih pri orostil napadalce, kaznoval pa onega, ki je bil napaden, noškovovan in ki je zahteval od sodišča, da kaznuje one, ki so ga po nedolžnem napadli. Zoper onostilno razsodbo ni državni pravdnik vložil pritožbe in tako so Nemci nšli zasluženi kazni. Ferdinand Ilgo pa se je pritožil in se je s pritožbo ukvarjalo sedaj celjsko okrožno sodišče. Zavarjal ga je odvetnik dr. Kukovec. Ker to sodišče novih dokazov ni prineslo, je glede Ilgove krivde obveljala prva razsodba, pa se je ustrezno pritožbi Ilgovi glede odmere kazni. Spremenila se mu je ista v donarno globo 20 K. Značilno je, da niti strogo okrožno sodišče, ki nemškonaacionalnemu sodniku slovenskih lindi dr. Watzuliku gotovo ne skrivni niti lasu, ni moglo odobriti njegove drakonske razsodbe glede odmere kazni. Okrožno sodišče je smatralo, da je dr. Watzulik Ilgu popolnoma neopravičeno prisodil zaporno kazeno. Dr. Watzulik je navajal kot obtežilni razlog izjavljanje Ilgovo: to pa se ni dognalo, temveč se je dokazalo nasprotno (kar ve tudi vsak, ki pozna celjske razmere, samo sodnik Watzulik ob takih prilikah ne), da so izživali in napadli Nemci. Okrožno sodišče tudi ni pritrjevalo Watzulikovega razlogu za obsodbo, da bi lahko nastala Tepeinu iz njegove poškodehaka nevarnost. Pač pa je okrožno sodišče smatralo za olajševalno, da je neitellistični Ilgo na dohrem glasu in da še ni bil nikoli kaznovan. Nadalje je bilo olajševalno to, da se je nahajal v silobranu in velikem razburjenju. Iz vsega tega je tudi razvidno, kako npravičena je bila opazka nemškonaacionalnega sodnika dr. Watzulika, da se mora dati Ilgu tako ostro kazeno, ker ni upal, da bi se poboljšal! Okrožno sodišče je tudi izreklo, da je bilo nemestno dati Ilgu že z ozirom na njegov stan zaporno kazeno. Cela ta afera kakor že neštivilno ponrešnih kaže, kako zelo ponižnično justico v obeh ljudstva sodniki Watzulikovega fanatično politikujočega kova. Slovenski narod ne bo prenehal zahtevati, da taki individui zginejo iz naših sodišč.

Obšinski odbor v Petrovčah je dne 5. t. m. izvolil nove ude v petrovški krajni šolski svet. Pri tej volitvi se je pokazalo, da dosedajni dolgoletni načelnik krajnega šolskega sveta g. Franc Emanuel Fridrich ne uživa več zaupanja prebivalstva, ker ni bil več izvoljen kot član te korporacije. Od novoizvoljenih udov se pričakuje, da bodo šli in učitelstvu prijazni ter delovali vedno v korist in prospeh petrovške šole.

Iz Ptujja se nam piše: Od tod bi se bilo, več Slovencev udeležilo pogreba dr. Josipa Vošnjaka, ker je imel tu več prijateljev in čestilcev. Pa naznanilo o njegovi smrti je prišlo prepozno v Ptuj; čas pogreba je bil tako določen, da nam udeležba nikakor ni bila mogoča! Vseled tega so darovali gg. dr. Brumen 10 K, dr. Fermeve 6 K, dr. Horvat 10 K, dr. Jurtela 20 K, dr. Sagadin 5 K, dr. Toplak 2 K, dr. Stuhec 5 K in se polovica darovane vsote izročila dijaški kuhinji v Ptuj, druga polovica ubogim učencem slov. šole v Slov. Bistrici v spomin vrlemu možu!

Iz Savinske doline nam pišejo: Ker znani žalski dopisnik »Straže« nima nobenega drugega poudarka za hujskanje proti naprednjakom, se je lotil obrtnikov in trgovcev zaradi njihovega po večini naprednega mišljenja. Žalski Schreiner grozi obrtnikom in trgovcem s »Kazipotom po Sav. dol.« v katerem hočejo klerikalci priporočati »somišljenikom« samo klerikalne obrtnike in trgovce. Torej bojkotno gibanje proti Slovincem zaradi tega, ker se ne čujejo gotovim farjem in mlečnobilnim kaplaonom uklanjati! No — takega bojkotnega gibanja se napredni trgovci in obrtniki jako malo bojijo. Kajti naš kmet je v teh hudih časih preveč pameten in praktičen, da bi ne hodil kupovat tje, kjer dobi za svoj denar tudi dobro in sveže blago. Mogoče, da bi trpel eden ali drugi trenutno malo škodo — stalna pa stvar ne bo. So že poskusili drugi tisti kot sta Schreiner in Korošec s takimi sredstvi, pa so prav žalostno končali. Najbolje bi bilo zopet ustanoviti konsum in napraviti kaplane za gospodarje v njih. To bo najboljši sredstvo za bojkot naprednih trgovcev in obrtnikov. Sicer pa — le naprej po tej poti! Se bodo za vodje našla primerna mazila, ki jih bodo temeljito ozdravila.

Iz Ptujja nam pišejo: Nekam klaverno se je izvršila prisega našega zopet izvoljenega župana očeta Orničarja. Ker vodi okr. glavarstva pri prisegi ni nič pregledko fukel jezik o Ornirovih zaslugah — saj so se pod tem županom izvršili znani roparski sentembski izgrezi proti večini prebivalstva v političnem okraju — se je toliko zdatneje hvalil Orniš sam in obenem bridko tožil, da so bratje Nemci »vplivali na rotož v mestno hranilnico.« »Eigene Deutsche« jih je imenoval Orniš. Ali jih je hotel imenovati »leibegene Deutsche«? Komično je vplivalo tudi, ko je Orniš imenoval ptujsko mestno uravo »Sanverwaltungs«. Pek Orniš sicer ne ve, kaj je bilo napisano na templju v Delfih, na vidi se mu, da je začel močno premišljati o samem sebi in veliko govoriti o zaslugah, da za silo prikriti napake. Navzlic očigledni ptujskega občinskega odbora so dnevi Ornirove »Vlike že šteti in kmalu bo minilo »tlačanstvo« tudi v Ptuj. Ako bi ne bilo skrbne vlade, ki z drugo mero meri lumpom in Nemcem kakor poštemim Slovincem, bi bilo Ornirovega županovanja itak že konec.

Slovensko gledališče v Mariboru. Ker še niso izpolnjeni vsi pogoji, ki nam jih je stavil naš mestni magistrat za nadalje vporabo odra in velike dvorane, se je morala otvoritev letošnje sezone preložiti na poznejši čas, in upamo, če bodo vsa dela na odru pravočasno dovršena, da bomo vzprijorili prvo igro dne 19. novembra 1911 in sicer »Vstajenje«. Sleh obisk lenskih predstav je spravil dramatično društvo na rob ropada in društvo mora rado ali nerado napraviti korak nazaj ter prirediti letošnje 2 predstavi na mesec. Tudi letošnji repertoar je večinom nov in obsega sledeče slovenske novitete: a) slovenske novitete: Moško: »Matie, drama: Starovoski: »Dokov Tonec, ljudska igra: Lokav: »Hrošček, veselica: »Rdečelaskaska, drama: »Betelemski nastirje, novaška otroška igra: »To Tolstoin Lev Nikolaievitš: »Vstajenje, drama: Stranpnežniki: »Gosnod Grobelia, drama: h) tuje novitete: Schiller: »Razbojnik, žaloigra: Schwaver: »Red iz pravnosti, tragedija: »Ben Hur: Perušek: »V dolini, drama: »V civilu, enodejanka: Franc Svetič: »Quo vadis, igrokaz: Brandon: »Charlesova teta, gluma: Kadelburg: »Dva srečna dneva, veselica: »Schubert: »Žetev, drama: Harry: »Nobas, angleška burka: Strauss: »Ciganski baron, opereta: »Vzhujen lev, opereta: Bolten: »Trinileica, otroška igra: c) reprize: Nestroy: »Lumnacij Vagabunde, šarobna burka: Ganehofer: »Vstajenska svatba, igrokaz: Goveker: »Legionarje, narodna igra: Bazzet: »V znamenju križa, zgodovinska slika. Vstopnina ostane neizmenjena. Pri predstavah sodeluje orkester »Glasbenega društva v Mariboru«. Predhodaja vstopnina kakor lani v trgovini g. V. Weizla, zbornia Gosposka ulica. Sezona se otvori s Tolstojevim »Vstajenje« dne 19. novembra 1911. Meseca decembra 1. l. se bodo igrali »Razbojnik«. Na iz-

recno željo nekaterih bivših abonmentov je društvo za letošnjo sezono zopet vpeljalo abonement na vse se- deže, in prosimo slavno občinstvo, da se ga v izdatni meri poslužuje in društvu zaglasi saj nekaj stalnih dohodkov. Abonente sprejema g. V. Weixl, trgovec v Mariboru. Vse na- rodne kroge v Mariboru in okolici pa prosimo, da podpirajo naše društvo, ki se bori s skoro nepremagljivimi težkočami, — saj je imelo lansko leto vsled neprimerno slabega obiska ogromni primankljaj, ki ga bode tre- ba iz letošnjih dohodkov pokriti — ne samo s tem, da pridno posečajo gledališče, ampak tudi s tem, da pri- stopijo društvu kot člani. Težka na- laga čaka odbor letošnjo sezono, in le nupanje v boljše bodočnost je bilka, na katero se še opira, ako se bode varal tudi v tej nadi, bode omagal, in naše narodno izobraževališče bo moralo za nedogleden čas zapreti svoj hram. Upamo, da naš glas ne ostane glas vpijočega v pušavi. Ma- riborski Slovenci! Vpoštevajte ta glas, oklenite se tega našega najvaž- nejšega zavoda, kajti njegov even- tualni propad bo prinesel nam vsem poleg sramote najobčutnejšo škodo na naši narodni stvari. Priporočimo še tudi, da se bodo letos vršile gleda- liške predstave točno ob napovedani ari s posebnim ozidom na obiskoval- ce iz okolice. — Odbor.

Koroško.

Kdo postane deželni predsednik? Čuje se, da postane kot naslednik barona Heina deželni predsednik koroški ali bivši poljedelski minister baron Widmann ali pa brat ministrskega predsednika, sedanjí dvorni svet- nik pri graškem namestništvu grof Stürgkh. Nobeden izmed teh ne zna slovensko. Dvorni svetnik grof Schaffgotsch pa zna slovensko, a vendar so ga menda že v stran po- tisnili.

Poskušeni poštni vlom. V Krivi vrbi so dobili včeraj zjutraj vrata, ki drže iz ceste v poštni urad, razseka- na. V urad pa vlomilci niso prišli, ker jih je bržkone kdo nehote pre- gnal pri vlamu.

Smrt na lovu. Pri Mlinem v be- ljaški okolici se je vršil te dni velik lov, ki se ga je udeležil tudi ritmoj- ster 6. huzarskega polka Ban pl. Luč- ko. Na stališču, kjer je čakal Lučko divjačino, ga je zadela srčna kap in tovariši so ga dobili že mrtvega.

Nesreča v kamnolomu. V kamno- lomu v Porečah se je utrgala vrh, na katero je bil privezan strelni mojster Ravnihar. Nesrečnik je padel čez 60 metrov globoko pečino in obležal mrt- ev. Star je bil 35 let, oženjen in je služil v tem kamnolomu že nad 10 let.

Primorsko.

Volitev župana v Prvačini. Pred- večerajšnjim je bil soglasno izvoljen za župana v Prvačini dosedanjí žu- pan gosp. Fran Furlani, vrl na- prednjak.

Kolera in rdeči križ. Družba av- strijskega rdečega križa je zaprosila namestništvo v Trstu za dovoljenje za opremljenje popolne Döckerjeve barake v občini Torre pri Poreču.

Samomor. 70letni čevljar in hiš- nik Simon Ukmar, stanujoč v Trstu v ulici Molino a vapore št. 6, se je predvečerajšnjim iz neznanih vzrokov obesil.

Nezgode. Dinarja Josipa Krape- ža je včeraj podrl v prosti luki v Trstu železniški voz na tla in ga znatno poškodoval. — V bolnišnico so sprejeli včeraj 23letnega Alojzija Blasina iz Gabrovice, ki se je pri padcu s kolesa poškodoval.

Žepni tatovi na glavni pošti v Trstu. Na glavni pošti v Trstu se ved- no bolj množijo predrzne žepne tatvi- ne. Dasi je na pošti vedno dovolj stražnikov in detektivov, se ponav- ljajo skoro vsak dan ovadne zaradi žepnih tatvin, ne da bi mogli do se- daj izslediti policijski organi naj- manjšo sled tatov. Tako je predveče- rajšnjem ukradel predrzen tat neke- mu višjemu uradniku puljske polici- je poštno nakaznico, ki jo je hotel od- dati pri poštni blagajni ter mu odne- sel tudi 1600 kron, ki jih je hotel uradnik odposlati. Včeraj je zmanj- kalo nekemu domačinu, ko je ta stal v valu tudi pred blagajno, listnico, v kateri je bilo tudi precej denarja. Sumijo, da tatvine ne izvršuje en sam tat, marveč da je napadla glav- no pošto cela skupina dobro organi- ziranih žepnih tatov.

Turki na Reki. Kakor poročajo z Reke, se je pripeljalo na Reko pred- večerajšnjim s parnikom »Tizza« paroplovne družbe »Adria« iz Marsell- la 264 Turkov, med njimi 140 žensk. Med dospelimi Turki sta tudi 2 ge- nerala, guvernerjev namestnik v Tripolisu in več drugih odličnih oseb.

Slovenci in Slovenke!
Ne zabite družbe sv. Cirila in Metoda

Dnevne vesti.

† »Slovenec« za — moralo in dostojnost v politični borbi. Citali smo sročni »Slovenec« uvodnik »Ali ni to propad?« in zdelo se je nam, kakor da bi slišali cigana tra- dirati o poštenosti. »Slovenec« piše med drugim: »Kakor povsod, je pa tudi v političnem boju mera, preko katere ne sme nobena stranka, ako neče spraviti v nevarnost splošne bla- ginje, sama seba, vseh idealov, za katere se bori tudi ona, skupnih na- rodnih teženj in ciljev.« Priznavamo, da odgovarja jedro teh stavkov objektivni resnici, vprašamo pa, ka- ko si upa »Slovenec« pisati o poli- tični morali, dostojnosti in pošteno- sti, ko je vsemu svetu znano, da je prav on, dasi je glasilo katoliškega škofa, započel in vzgajil politično borbo, ki je v zameh vsaki morali, poštenosti in dostojnosti? Ni treba posegati v davno preteklost, saj imo dokazov za to brez števila iz naj- novejšega časa. Spominjamo tu samo gnusne kampanje, ki jo je vodil »Slo- venec« proti bivšemu županu Ivanu Hribarju. Najogavnejše blato in naj- bolj smrdeča gnojnica sta bila edino orožje, s katerim sta se borila »Slo- venec« in njegova stranka proti Hri- barju. In kdo se ne spominja tiste infernalne gonje proti Hribarju in narodno - napredni stranki lansko leto, ko je »Slovenec« dan za dne- vom denunciral Hribarja kot nevar- nega panslavista, somišljenika na- rodno - napredne stranke pa kot ju- goslovanske izedentiste, kot izdajal- ce, ki stoje v srbski službi in ki dela- jo noč in dan na to, da se slovenske dežele izločijo iz Avstrije ter prikljo- pijo srbski kraljevini? In komu ni v živem spominu, kako so lani kleri- kalc in predvečer cesarjevega rojst- nega dne aranžirali v Ljubljani de- monstracije, o katerih je »Slovenec« urednik Štefe, še predno so se vršile, poročal potem korespondence Her- zog nemškimi listom, da so jih prire- dili naprednjaki, da so imele protid- nastičen in antipatriotski značaj in da je množica klicala pri njih »ži- vela Srbija«? A vse to so uganjali klerikalc, dasi so vedeli in bili pre- pričani, da so njihove denunciacije absolutno brez vsake podlage in da so tisti, ki so jih tako peklensko okle- vetali, zvišeni nad vsak dvom, da bi kdaj v svojem življenju kaj zagrešili, kar bi moglo vreči najmanjšo senco na njihov patriotizem. In zakaj so klerikalc vse to počenjali? Samo za to, ker s poštenimi sredstvi niso mo- gli izpodkonati stališča narodno-na- predni stranki in ker s pošteno borbo niso mogli strmoglaviti župana Hri- barja, kamoli da bi prišli v mestni občinski svet ljubljanski! Sicer pa ali ni višek nesramnosti in drznosti, ako očita komu nemoralo in nepošte- nost v politični borbi tista klerikal- na stranka, ki šteje med svoje odlič- njake take poštenjake, kakršna sta Kregar in Štefe, ki sta pri zadnjih volitvah v trgovsko in obrtno zho- rnico ponarejala uradne listine, fabri- cirala volile in glasovnice, samo da bi s tem edinim sredstvom pripo- mogla svoji stranki do zmage? O politični poštenosti in o politični mo- rali naj torej molče ljudje, katerih vse politično dejanje in nehanje je samo ena dolga veriga nepoštenosti in nemoralnosti!

† Pa ne bo šlo! Razkritje, da je dr. Lampe na skrajno nepošten na- čin — z mistifikacijo centralne vlade skušal izposlovati sankcijo novega deželnega cestnega zakona, je spravi- lo klerikale v velikansko zadrego, ker se boje, da ti si vlada vzpričo tega razkritja ob koncu koncev ven- darle lahko premislila predložiti v najvišjo sankcijo zakon, katerega po- trjevanje se je skušalo izposlovati z de- janjem, ki je na las podobno slepar- stvu. Povsem naravno je, da so kleri- kalc, zadeti v živo, jeli kričati na vso grlo, da bi s svojim kričanjem udušili glas resnice. Toda za kaj se pravzaprav gre? Vlada se sklenje na sklep deželnega odbora, da se bo pri- delitvi podpor v slučajih § 18. nove- ga deželnega cestnega zakona prav- nosebno oziral tudi na Ljubljano. Dr. Tavčar na pravi, da deželni odbor ta- kega sklepa ni nikdar storil in da je bila vlada erdo mistificirana, ako je bila tako obveščena. O tej stvari je razpravljali, kakor je znano, tudi de- želni odbor v svoji zadnji seji. In kaj je doignala ta razprava? Da deželni odbor res nikdar in nikoli ni sklenil, da se bo pri razdeljevanju podpor v slučajih § 18. novega cestnega zaka- na prav nosebno oziral na Ljubljano. To je objektivna resnica! In na tem dejstvu ne smemo niti ničesar to, da je deželni odbor dr. Zajca skušal obstojenosti onega sklepa dokazati z vlogom, s katero se je poslal cestni za- kon v najvišje potrditve. To vlogo je napisal deželni svetnik dr. Zhaš- nik. In v tej vlogi skuša dr. Zhaš- nik izpovedati njegove ljubljanskih nosilcev proti cestnemu zakonu s tem, da izreka prenehanje, da bo de- želni odbor brez dvoma Ljubljano mestno občino na podlagi tega zaka-

na prav tako podpiral, kakor vasko drugo občino. Da pa dr. Zhašnikovo prepričanje ne ni sklep deželnega od- bora, to je jasno. Sicer pa ako je de- želni odbor res storil oni sklep, mora biti to na vsak način sabelščeno v enem izmed naših zapisnikov deže- nega odbora? Kje je ta zapisnik? Na dan z njim! S tem zapisnikom naj pride dr. Zajec v javnost! Dokler pa tega ne stori, bomo še vedno upravi- čeno lahko trdili, da sklepa, na kate- rega se sklicuje vlada, deželni odbor nikdar ni storil. Takisto pa bomo z isto upravičenostjo še nadalje trdili, da se je z onim očividno flagrantnim sklepom hotelo vladi nametati peska v oči, da bi tem gotoveje predložila cestni zakon v najvišjo sankcijo. Da, poštenost in morala sta dve lepi čed- nosti, ki bi naj dičili tudi vsako po- šteno politično stranko, toda sred- stva, ki se jih poslužuje klerikalna stranka v dosegu svojih ciljev so takšna, ki niso niti od daleč v sorod- stvu z onima čednostima, zato smo tudi prepričani, da svojega namena ne bo dosegla. Ne bo in ne bo šlo!

† Baron Hein in slovenščina. Kačar imajo klerikalc toliko nardo- nih grehov nad seboj, da se šibijo pod njimi, navadno napredni stranki očitajo »izdajalsko zvezo« z Nemci in bivšim dež. predsednikom baronom Heinom, kateri je pred 18 leti izdal glede rabe slovenskega jezika slede- či ukaz z dne 9. novembra 1893 štev. 3695 Praes. »Ker se morajo po ob- stoječih naredbah izdajati strankam odloki v tistem jeziku, v katerem se je sestavila vloga, ukaže se vsem po- litičnim okrajnim oblastvom, da mo- rajo vse tuuradne in ministerijalne odločbe strankam vročevati v jezi- ku, v katerem se je sestavila vloga, ki se reši z dotino odločbo.« Klerikal- cem se je posrečilo odpraviti barona Heina in spraviti v deželo barona Schwarz. Pomagali so tudi Elmer- ju, da je postal sodni predsednik v Ljubljani. Koliko smo napredovali v 18 letih, žalostno ilustrira njegov tajni ferman, o katerem klerikalc molče, ker se vodstvu stranke ni ofi- cijelno naznanilo! O potrebi in veljavi narodnih uradnikov Nemci pač dru- gače sodijo kakor S. L. S.

† Obsodba klerikalnega gerenta Oražma v Mostah. Shod, ki ga je sklicala preteklo nedeljo narodno-na- predna stranka v Mostah, je imel uspeh. Včerajšnji »Slovenec« priob- čuje zapisnik revizije občinskega urada v Mostah, ki jo je izvršil dne 19. 20. in 21. avgusta t. l. deželni nadoficijal Fran Kristan. Ta zapi- snik je kričec dokaz za to, kako do pi- čice upravičene so kritike naprednih listov o naravnost škandaloznem ob- činskem gospodarstvu v Mostah, odkar je načel to občino župan in sedaj gerent Oražem. Zapisnik izpričuje, da se je iz občinske blagajne izdalo več tisoč kron, ne da bi se za te iz- datke nahajala potrebna potrdila. V zapisniku, ki sicer jasno kaže tenden- co oprati župana Oražma in potlačiti umrlega občinskega tajnika Stareta, se nahajata tudi ta-le dva stavka: »Uradoma se konstatira, da posa- mezni izdatki absolutno ne odgovar- jajo dejanskemu stanju. — Razsodi se pa tudi iz tega, da občinski odbor ni izvrševal svoje zakonite dolžnosti, ki mu jih nalaga § 40. obč. reda.« — Recimo, da je res, da je vse neredno- sti v občinskem uradu zakrivil pokoj- ni tajnik Stare, kakor mu brez pravi- h dokazov podtika revizijski zapi- snik, ali ni za vse to odgovoren žu- pan? Županova dolžnost je, da nad- zira poslovanje in uradovanje občin- skega tajnika; ako tega ne stori, za- nemarja svojo uradno dolžnost in je pred oblastjo in pred javnostjo odgo- voren za vse grehe, ki jih stori nje- mu podrejeni uslužbenec. Sicer pa se da prav resno dvomiti o tem, če je Fran Stare res zakrivil vse ono, kar mu sedaj po njegovi smrti očita Ora- žem. Na razpolago je namreč okrog 15 prič, ki vedo, kako je pokojni Sta- re opetovano pravil, da se gode nedo- pustne stvari v občinski upravi in da bi javnost strmel, če bi on smel govoriti. Prav smljivo pa je tudi dejstvo, da je Oražem o nerednostih v občinski blagajni do Staretove smrti dosledno molčal in da se je še ob pri- liki, ko je Stare onstnil tajniško služ- bo, nasproti nekemu občinskemu svetniku izrazil, da je Stare zapustil vse v najlenem redu. Vse to daje mi- sliti in bojimo se, da bo kamen, ki ga je Oražem zalnil na pokojnega Sta- reta, ob koncu koncev padel na niera samega. Toda naj bo stvar že taka ali drugačna, vsekakor je zelo, zelo čudno to, da je vlada potrdila za ob- činskega gerenta moža, o katerem je uradno konstatirano, da se je za čas njegovega županovanja nehalo ob- činska blagajna v najkrajnjem neredu.

† O nedopustnem postopanju mestne policije, ki je pri zadnjih de- želnozborskih volitvah zahtevala pri vstopu na volišče od volilcev legitimacije, smo dobili od vero- stojne strani vest, da krivda ne zade- ne niti posameznih stražnikov, niti vodstva mestne policije, ker je poli-

cija izpolnjevala le ukaz deželnega predstojstva.

† Iz ljudskošolske službe. Na mesto začasnega upokojene učiteljice Roze Špilar - Jelenčeve je imenovana gđ. Marija Kovačeva za provizorično učiteljico na trirazredni ljudski šoli v št. Petru na Krasu. Na mesto odstopivše učiteljice Angele Malije- ve je imenovan za provizoričnega učitelja na šoli v Suhorju g. Fran Trošt, na mesto gđ. Angele Zurbce pa gđ. Viktorija Zagorjanova kot suplentka na ljudski šoli v Prečni.

— Mestni dekliški licej. Razpi- sano je za ta zavod troje mest Josip vitez Gorupove ustanove po 386 K na leto. Prosilke za ta ustanovo mesta naj svoje s krstnim ali rojstnim li- stom, z ubožnim in zdravniškim iz- pričevalom, z izpričevalom o ceplje- nih kozah, nadalje s šolskimi izpriče- vali o poslednjih dveh semestrih in ako prosijo za ustanovo na podlagi sorodstva, z zakonitim rodovnikom opremljene prošnje vložijo do 25. no- vembra 1911, potem šolskega ravna- telstva pri c. kr. deželni vladi v Ljubljani.

— Poročil se je v torek g. Josip Šircelj, c. kr. finančni računski oficijal z gđ. Štefko Babnikovo. Čestitamo!

Iz Novega mesta. Naš salonski orkester je eno najpridnejših v zaba- vo in veselje ljudstva delujočih dru- štev. Zopetni dokaz tega je koncert, ki ga je orkester priredil dne 5. t. m. po prav kratkem preledku v Narod- nom domu in ki je po vsebini, bogati novih točkah in izvajanju vspjel izvrst- no, po obisku pa komaj dovolj. To za naše malo mesto prekoristno dru- šтво, ki sodeluje pri vsaki narodni prireditvi in ki je zelo v svojem de- lovanju izven mesta lepo hvalo in priznanje, bi zaslužilo doma več po- zornosti in upoštevanja, zlasti če po- mislimo, kako požrtvovalno in nese- bično se posveča lenemu in koristne- mu delu, ne da bi zahtevalo za svoje posamezne člane najmanjše trohice gnotnega zadoščenja. Kar pridobi orkester od itak pičle vstopnine, po- rabi za nabavo novih glasbenih sred- stev ali pa daruje v razne dobrodrel- ne namene. Opomniti moram, da je naš salonski orkester v neveliki ča- sovni razdalji nastopil v Narodnem domu že v tretji in še večkrat dru- god v svrhu dobrodelnih namenov, v podporo po požarih in nimah pri- zadelega ljudstva na deželi, kar je ja- sen dokaz njegove požrtvovalnosti in klicaj, da nač zasluži, da se za vse- skozi upošteva.

Zagonezna tatvina. Kakor smo že poročali, je bila na Vseh svetih dan ukradena iz metliškega poštnega voza vreča, vsebujoča časopise, razna pisma in denarno vsoto z de- set bankovci po 1000 K. Tri dni no- zneje se je našla v Zabli vasi ob dr- žavni cesti dotična vreča s časopisi, a brez denarja. Vrečo je prinesel tja najbrž tat sam ali na njegov kom- panjon. Tatu dosedaj še niso mogli natančno priti na sled. Pri tej prili- ki zaslužijo ožigovanje predvsem sta- ri poštni vozovi, ki se odpirajo zadi in sicer vrata in zaklep z enim in istim ključem. Še večjo pozornost za- služi dejstvo, da je imel tak ključ pred dvema letoma neki postilion, ki je med vrženo odniral in sedaj baje nekam izginil. Nainevarneje je se- veda, pošiljati velike denarne vsote z večerno pošto, ki vozi v največji temi čez samotne in ne preveč varne gozdne Gorjance, kjer je v preči- njih časih sremljal poštni voz ved- no kak orožnik. Upamo, da se bo se- daj kaj ukrenilo v svrhu večje var- nosti, če se tudi sedanja tatvina mo- goče ni izvršila v Gorjancih.

Ptiče sta včeraj popoldne v Ti- volskem parku s fračo streljala dva 9letna dečka, katera je mestni vrt- nar zasačil in ovadil.

Praške. Včeraj popoldne sta se na kolodvoru sprla dva hlapca, ker z besedami nista prišla drug druge- mu v okom, sta si petelina skočila v lase in odšla z bojnega polja z raz- praskanima obrazoma. — Zvečer sta se na med potjo domov na Sv. Petra cesti sprla dva knjigoveška nomoč- nika ter se tudi ta dva stepla. Ker sta na med pretenom silno kričala in s tem kalila nočni mir, je vpitje priva- bilo stražnika, ki je napravil konec igre. — Tudi »nežni spol« je bil za- stopan pri razgrajanju. Neka ljubo- sumna ženska iz Poljanskega pred- mesta vedno lazi po gostilnah za svojim možem in kadar »a kje naleti; pa je ogenj v strehi. Tako je prišla tudi snovi v neko gostilno na Sv. Pe- tra nasipu. Nekaj časa je bilo dobro potem se pa začela nad možem re- nenčiti in kričati po lokalu, da so se kar mize tresle. Ker je bilo gostilni- čarju vsega le dovolj, jo je postavil pod kap, za kar je tudi ta dobil za plačilo kopico pekov.

Delavsko gibanje. Včeraj se je z južnega kolodvora odneljalo v Ame- riko 74 Slovencev, 14 Maceoncev in 12 Hrvatov; iz Westfalakega je pri- šlo 110 Hrvatov.

Izgrubiteno in najdeno. Zasedni- ca Marija Sicerle je izgubila seleno

denarnico, v kateri je imela čez 20 K denarjev in vozni listek od Ljubljane do Postojne. — Služkinja Jožefa Novljan je izgubila bankovec za 10 kron. — Posestnica Marija Kunčeva je izgubila dva bela ovratnika. — Šolska učenka Gabriela Zelenkova je izgubila denarnico z manjšo vsoto denarja. — Stražnik Ivan Gašperlin je našel svilnat dežnik.

Društvena naznanila.

Društvo zdravnikov na Kranj- skem. Prihodnje redno mesečno zho- rovanje se vrši v petek, 10. novem- bra ob 6. zvečer na dermatološkem oddelku deželne bolnišnice.

Slovensko delavsko pevsko dru- šтво »Slavec« v Ljubljani priredi v nedeljo, dne 12. novembra 1911 v ve- liki dvorani Narodnega doma Mar- tinov večer. Sodeluje: Pevski zbor »Slavca« pod vodstvom pevovodje g. L. Pahorja in orkester »Sloven- ske Filharmonije«. Spored: Petje in godba. Med izvajanjem sporeda bla- govoli naj se ohraniti mir. II. del: Ples. Začetek točno ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K. Vstopnica daje pravi- co do plesa in je ob enem srečka k zbranju za Martinovo gos.

Dramatsko društvo »Sovič« v Postojni je naklonilo 45 K ubogim učencem meščanske šole v Postojni. Za to velikodušno darilo izreka iskren- no zahvalo: Podporno društvo za učence meščanske šole v Postojni. — Josip Brinar, predsednik.

Gasilno društvo v Vipavi je sklenilo pri seji dne 5. t. m. obvestiti vsa županstva v Vipavskem okraju, da so ista obvezana v slučaju požara plačati Gasilnemu društvu 20 K; to je za vožnjo in za obrabo orodja.

Gledališko društvo na Jesenicah vprizori v nedeljo, dne 12. t. m., ob 3. popoldne kot prvo popoldansko pred- stavo E. Ganglovo rodbinsko dramo »Sin« z g. Slavcem v naslovni vlogi. Društvo ima tudi člane in pri- jatelje izven Jesenic, katere posebno opozarjamo na to predstavo. Igra se konča ob pol 6. zvečer, tako, da bodo zunanji udeleženci lahko odšli z ve- černimi vlaki. Kdor bi se pa želel od- peljati pozneje, naj obišče ples na- prednih fantov, ki se vrši isti večer v hotelu »Triglav« na Jesenicah. Pri- reditelji tega plesa so po večini tudi člani in igralci »Gledališkega dru- štva« in zaslužijo, da bi bila njihova prireditev dobro obiskana.

Prosveta.

Iz pisarne slovenskega gledališča. Ker se je moral zaradi priprav za iz- virno Jak. Špicarjevo narodno prav- ljivo »Kralj Matjaž« repertoire iz- premeniti, se poje drugič, jutri, v četrtek, za par-abonente opereta »Cigan baron«. (Včeraj je igrala vlogo Czi- pre namesto obolele g. Foedrasper- gova ga. A. Danilova.) — V soboto se poje B. Smetane opera »Prodana nevesta« za nepar-abonente. — V nedeljo popoldne se poje izven abonne- meta (za lože nepar) vlezabavna opereta »Sramežljiva Suzana« pri iz- redno znanih cenah. — Zvečer prvič na našem odru izvirna Jak. Spi- carja narodna pravljica v treh de- janjih s pred in poigro »Kralj Ma- tjaž«. Predstava se vrši za par-abo- nente. Dejanje se vrši v slovenski va- si na koroško-kranjski meji ter je snov zajeta deloma iz realnega živ- ljenja koroških Slovencev, deloma pa iz narodne pravljice o kralju Matja- žu in o dečku, ki je šel iskat zdravilno zelišče.

Slovensko gledališče. Repriza »Cigana barona« je bila splošno pač boljša od premijere in se je razliko- vala zlasti v tem, da je vlogo stare ciganke pela — pardon — igrala ga. Danilova. Namestovala je z živo igro predpisano petje. Veliko skrb in ljubezen je kazal g. Povhe, dasi sta najlepše nastopila gđ. Thaler- jeva in g. Iličič. Zadnje imenova- ni gospod sicer ni kazal posebne di- sponiranosti. Splošen vtisk: Bled in medel. Sam provincializem. Pet ali štiri oseb brez operetnega nastopa, brez predpisane petja. In tudi ka- pelnik — gospod Jeremiaš se mu pravi — jih ima precej, mogoče naj- več na vesti. Zakaj kapela je bila brez ognja, in z zborom sta se lovila.

Umetnost.

Ševčikov kvartet sestoji iz pri- marija Bohuslav Lhotakega, II. go- larja K. Prochazke, bratista K. Mo- raveca in čelista L. Zelenka. Ker so razen čelista vsi goslarji kvarteta učenci slavnega violinskega profe- sorja Ševčika (ta vodi sedaj mojstr- sko šolo goslarjev na dunajski glas- beni akademiji), se imenujejo s nje- govim dovoljenjem Ševčikov kvartet. Čehi so doslej poslali v širši svet Ev- rope 2 komerna kvarteta svetovno slave. Prvi je bil takovani češki kvartet Hofmanov, ki je pred 20. leti je sloveti po vsej Evropi kot najpopol- nejši in najtemperamentnejši. Drugi in sicer lahko rečemo, enako slavni

kvartet češki, pa je Ševčíkov kvartet, ki v nedeljo 12. novembra poseti Ljubljano, in sestoji iz samih mladih, najpopolnejših izvežbanih, temperamentnih umetnikov virtuofov. Količkor je nam znano, igrajo imenovani gospodje sedaj 5. leto po vseh mestih Evrope. Samo v eni sezoni 1909/10 so priredili 98 koncertov po mestih Avstrije, Rusije, Nemčije, Francije, Belgije, Španije, Italije in Rumunije. Priredili so v štirih letih nad 500 koncertov, povsod z največjim, najsijajnejšim uspehom. Koncerti tega kvarteta spadajo med najfinejše, med umetniško najpopolnejše priredbe komorne glasbe, ne lokalnega ali nacionalnega, temveč svetovnega merila. Na razpolago nam je nad 200 kritik iz evropskih mest, posebno iz glasbeno-kulturnih centrov: iz Prage, Dunaja, Berlina, Pariza, Madrida, Rima, Petrograda, Varšave itd. Vse soglašajo v tem, da je teh umetnikov komorna igra v skupnem sviranju do skrajnosti virtuozna, tehnično v pravem pomenu besede najpopolnejša, tako da se igra teh štirih umetnikov ziva v eno enoto. Bajno-lepo zvenijo instrumenti v klasičnem stavku takisto, kakor v moderni polifoniji. Neka specialiteta kvarteta je njihov piano in pianissimo. Gospod Lhotsky je goslar z zelo veliko tehniko in velikim temperamentom; njegov ton je velik in daleč noseč. (Spominjamo se ga, ko je pred leti kot mladenič sodeloval pri koncertu »Gl. Matice« v »Narodnem domu« in takrat briljiral z Wiemavskega »Fantove fantazije«.) Drugi goslar, gosp. Prochazka, skoro dosega svojega primarija in zdi se, kakor da bi ga s toploto v izvajanju kantilene prekašal. Gosp. Moravec spominja kot bračist na svojega velikega kolega Nedbala, kar mu je velika odlika; in čelist, g. Zelenka, krasno nadomešča prejšnjega člana tega kvarteta gosp. Vračko. Prekipevajoč temperament, potencirano individualiziranje in globoko umevanje skladb, ki ne pušča v skladbah nič prikritega, nič nerazumljivega, poudarja poslušalcu nepozaben užitek. Ljubljanskemu občinstvu se nudi prilika, da se v nedeljo naužije glasbenih lepot, ki veljajo v svetovni glasbi za najpopolnejše. Kdor čuti le nekoliko zmisla za pravo glasbo, naj poseti ta koncert. Dosegel bo na svoji izobrazbi in užival bo.

Izpred sodišča.

Kazenske razprave pred okrajnim sodiščem.

Pirc contra Plut. Včeraj popoldne se je vršila že drugi pred okrajnim civilnim sodiščem v Ljubljani obravnavna g. Franca Pirc a, bivšega člana uredništva »Jutra«, proti g. Milanu Plutu, lastniku in uredniku lista »Jutro«. Pirc je izstopil 15. avgusta iz uredništva »Jutra« brez odpovedi, zahteval plačo za šest mesecev, češ, da mu glasom pogodbe pristojno, če dokaže, da je njegov izstop brez pogojev šestmesečne odpovedi upravičen. Pirc utemeljuje upravičenost svojega takojšnjega izstopa s nekorektnim postopanjem Pluta in navaja kot nekorektnost dejstvo, da so se njegovi rokopiši, mesto da bi bili v polnem obsegu in brez popravka šli v tisk, cenzurirali, jih krajšali, oziroma zametavali, in to ne samo od glavnega urednika Pluta, marveč po Plutovem naročilu tudi od ostalih Pirčevih tovarišev. Pirc trdi, da se je to godilo proti njegovemu izrecnemu dogovoru s Plutom. Sodnik je obravnavo preložil, da zasliši priče in izvedence, ki bodo izrekli, če je urednik upravičen rokopiese svojih urednikov preminjati in krajšati, oziroma jih zametavati. Sodišče bode imenovala dva izvedenca, dva sta pa imenovala nasprotnika in sicer je predlagal Pirc kot izvedenca »Slovenčevega« urednika I. Štefeta, Plut pa Etbina Kristana. Prihodnja obravnavna se vrši v torek, dne 21. novembra t. l.

V zvezi s to zadevo je tudi kazenska obravnavna, ki se je vršila danes na tožbo g. Pluta proti g. Francu Pircu. Ta je očitno v teku svoje civilne odškodninske pravde Plutu, da je za časa volilnega boja v Šiški lažiral med obema naprednima strujama v Spod. Šiški in iskal pri obeh za slombe. Pirc zanika to očitjanje in potrjuje, da je navedel lažiranje Plutovo med obema strujama le v dokaz Plutovega nekorektnega postopanja. Trdi pa, da je Plut res iskal pri Vodniku in Moharjanjih posojila. Ponudil je pričo, ki bo potrdila, da se je Plut res oglasil za posojilo pri Vodniku, ne more pa dokazati, da bi se bil za takel Plut tudi k Moharjanom. Po daljši debati med nasprotnikoma je končno podpisal Pirc izjavo, da je pač res navedel inkriminirana očitjanja, toda le v utemeljevanje svojih trditvev v dobri veri in na podlagi napačne informacije, na kar je Plut odstopil od tožbe.

Usodna poštna pošiljatev. Leta 1908 je bil v Ljubljani pri orožni važi mlinarski pomočnik J. R., sedaj

nekje na Gorenjskem. Služil je pri sanitetnem oddelku. Dan pred odhodom je dobil nepričakovano po pošti zavoj z obleko. Naslov se je glasil popolnoma na njegovo ime in R. je saboj tudi sprejel in odprl. Toda ko je pregledal vsebino zavoja, je spoznal, da je pomota in da je namenjen svojemu nekemu njegovemu tovarišu istega imena. Toda R. je zavoj obdržal; šest kron, ki so bile v njem, je pobral, obleko pa, ki je bila njemu premajhna, je baje nekemu velikodušno podaril. Obtoženec se izgovarja, da je odprl zavoj šele drugi dan med vožnjo, in da bi bil zavoj gotovo vrnil, ko bi se bil oglasil pravi adresat. Dvomljiva pa je trditev, kajti R. bi moral vedeti, da on nima ničesar dobiti iz Trebelnega, odkoder je zavoj prišel, in bi se bil moral že zaradi tega takoj prepričati ali je zavoj njegov ali ne. Ko se je oglasil čez nekaj dni pravi adresat, kateri je o pošiljavi zvedel šele doma od svojega očeta, so začeli današnjega obtoženca iskati. Minulo je skoro tri leta, predno so ga našli. Ker je obtoženec krivdo pripoznal in ker ima dobra spričevala ter še ni bil kaznovan, obsodil ga je sodnik samo na tri dni zapora in v povrnitev zapravljenih 6 kron. Za obleko pa se bodeta zmenila oba pri civilnem sodišču.

Razne stvari.

* Pljučna kuga v Tangerju. Pred par dnevi je obolel v Tangerju neki mlad mož ter umrl par ur na to, predno so mogli zdravniki konstatirati, kaj mu je. Devet oseb, ki so prišle z umrlim v dotiko, je tudi umrlo v naslednjih 24 urah. Obdukcija je pokazala, da je bila pljučna kuga vzrok smrti.

* Skofovske konference. Na Dunaju so se začele, kakor smo že poročali, skofovske konference, katerih se udeležujejo med drugim tudi nadškof Sedej iz Gorice, nadškof Jeglič, iz Ljubljane, nadškof Schuster iz Grada, škof Karlin iz Trsta in nadškof Kaltner iz Celovca. Konferencam predseduje kardinal - nadškof baron Skrbensky iz Prage.

* Morilci ogrskega poslanca Achima. Kakor znano, sta umorila poslanca Achima oba brata Zsilinska. Porota je brata spoznala za nekriva ter sta bila vsled tega oproščena. Včeraj pa je kraljeva kurija to razsodbo razveljavila ter se bo začela proti bratoma Zsilinskim nova obravnavna.

* Interesantna aretacija. V Bukarešti so aretirali na zahtevo dunajskega policijskega ravnateljstva Amerikana Layttona, ki je zapleten v zelo zanimivo afero. Layttona dolže, da je pred meseci vlomil pri baronici Tereziji Rokitskij ter odnesel nakitja in srebrnine v veliki vrednosti in tudi zelo dragoceno pahljačo nesrečne kraljice Marije Antoinette, ki je bila pred sto let v posesti rodbine Rokitskij. Poleg tega pa je baje odpeljal tudi neko mlado deklico, z imenom Ema H. Ukradeni nakit in srebro so našli na Dunaju, pahljača pa je izginila.

* Falissement v Aleksandriji. Iz Aleksandrije poročajo: Egiptska deželna banka je razglasila svoj bankrot. Banka je imela svoj sedež v Aleksandriji in je stala pod vodstvom bratov Domavak, od katerih se je starejši ustrelil, mlajšega pa so zaprli. Pasive znašajo nad 60 milijonov kron. Brata Domavak sta hotela napraviti iz Egipta veliko središče turistov ter tako delati konkurenco najvažnejšim turistovskim postojankam v Sredozemskem morju.

* Požari. V Mogili v Galiciji je zgorela včeraj tovarna za barve Aurlia in tovarna za žice in kovinske izdelke tvrdke Hofstätter. Neki strojnik se je smrtnonevarno ponesrečil. Skodo cenijo na poldrugi milijon kron. — V Michovicih pri Plzni je zgorelo včeraj sedem kmečkih hiš.

Kmečka pisarna narodno-napredne stranke.

Vodstvo narodno - napredne stranke je ustanovilo v svojem tajništvu posebno kmečko pisarno, ki je na razpolago vsakemu naprednemu kmetovalcu za popolnoma brezplačni pouk v vseh političnih, upravnih, davčnih, pristojbinskih in vojaških zadevah. Izključene pa so zasebne pravne zadeve. — Pisarna bo poslovala za sedaj le pismeno in vsak napreden kmetovalec, ki je potreben kakršnegakoli pouka v zgoraj navedenih starih, naj se obrne zaupno s posebnim pismom, kateremu je priložiti 10 vinarsko znamko za odgovor ako se želi odgovor v priporočenem pismu pa 35 vinarsko znamko na: Kmečko pisarno narodno-napredne stranke v Ljubljani, Wolfova ulica 10. Ob sebi umevno je da je pisarna na razpolago tudi naprednim kmetekim županstvom.

Telefonska in brzojavna poročila.

Klamerja prekašaja.

Pilberk, 8. novembra. Tu se je vršila včeraj sodna obravnavna pred okrajnim sodiščem, ter sta bile obe stranki slovenski. Eno stranko je zastopal koncipijent dr. Gosak in se je med raspravo, kakor je to njegova dolžnost in pravica informiral pri svojem klijentu v nekaterih podrobnostih ter govoril pri tem slovensko. Sodnik pa je kratko malo prepovedal zastopniku govoriti s stranko in izjavil, da mora k temu dati šele odobrenje. Sploh pa je prepovedano pred sodnijo govoriti slovensko. Dr. Gosak si je to vmešavanje sodnika v njegove zadeve odločno prepovedal, sodnik pa je dal dr. Gosaku ukor, in ta ukor dal tudi protokolirati. Danes se je izvedelo o tej aferi v parlamentarnih krogih, kjer je izzvala splošno ogorčenje.

Dunaj, 8. novembra. V zadevi dr. Gosaka bo vložil še danes dr. Ravnihar interpelacijo v državnem zboru, v kateri zahteva energično remediuro. Sodnik, ki se je osmelil kršiti tako zakon se piše Czerny. V pilberškem okraju živi 16.668 Slovencev in samo 3184 Nemcev, oziroma takih, ki se izdajajo za Nemce.

DRŽAVNI ZBOR.

Dunaj, 8. novembra. Zbornica je danes nadaljevala debato o proračunu. Kot prvi je govoril za »Enotni češki klub« dr. Körner, kot drugi je govoril poslanec Fuchs in kot tretji je razvijal dr. Vukotić težnje Dalmatincev.

Dunaj, 8. novembra. V današnji seji državnega zbora bo podal tudi poslanec Breiter interpelacijo zaradi dozdevnih italijanskih grozovitosti v Tripolisu ter bo zahteval, da stori Avstrija vse potrebno, da bodo Italijani na bojišču postopili bolj človeško.

Dunaj, 8. novembra. V parlamentarnih krogih se zatrjuje, da bo tekom današnje seje nastopil tudi justični minister Hochenburger ter govoril o svojih takozvanih pogojih.

Državnozbornski poslovnik.

Dunaj, 8. novembra. Danes dopoldne se je seetal odsek za državnozbornski poslovnik. V daljši debati, v kateri je posegel tudi notranji minister Heindl je bil sprejet predlog, priporočiti zbornici, da naj raztegne veljavnost provizoričnega poslovnika še za eno leto. Kot referent za državni zbor je bil določen poslanec Steinwender.

Hrvaško - slovenski klub.

Dunaj, 8. novembra. Hrvaško-slovenski klub je imel danes dopoldne plenarno sejo, v kateri je poročal dr. Sustrišić o svoji konferenci s ministrskim predsednikom. V klerikalnih krogih se zatrjuje, da je bila debata mestoma zelo burna. Tekom razprave je bil stavljen predlog, da naj hrvaško - slovenski klub stopi v najostrejšo opozicijo proti vladi. Do tadešnjega sklepa pa ni prišlo.

Prometni program alpskih Nemcev.

Dunaj, 8. novembra. Alpska zveza nemških nacionalnih poslancev je imela danes sejo, v kateri se bo posvetovala o prometnem programu v alpskih deželah. Treba je, da obratno jugoslovanski poslanci vso pozornost na ta posvetovanja, ker je jasno, da ta program gotovo ne bo v prospeh slovenskim prometnim interesom.

Poljski klub.

Dunaj, 8. novembra. Poljski klub ima danes ob 6. sejo, v kateri bo Bilinski poročal o konferencah z ministrskim predsednikom.

Ebenhoch odstopi.

Dunaj, 8. novembra. V političnih krogih se zatrjuje, da vodja krščanskih socialcev, dr. Ebenhoch v najkrajšem času odstopi.

Železničarske zahteve.

Dunaj, 8. novembra. Železničarske zahteve stoje ugodno. Finančni in železniški minister odkrito priznava potrebo izdatnejše pomoči. 38-milijonski predlog tvori podlago za specijalno debato. V četrtek popoldne se je nadejati zmagne brez boja.

Bukovinske raiffeiznovke.

Dunaj, 8. novembra. Danes bo imel ministrski svet posvetovanja glede sanacije bukovinskih raiffeiznovk, pri katerih je udeleženih 40.000 kmetov.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 8. novembra. Snoči in danes se je posrečilo napraviti med vlado in opozicijo mir na podlagi sledečega kompromisa. Predsednik zbornice bo Ludvik Navay. Do 15. novembra se bo obravnavala še brambna reforma. od 15. naprej pa bo na dnevnem redu štrikrat na teden proračun, dvakrat pa volilna reforma. Poslanec Kossuth, Justh in

Karoly so podali garancija za delosposadnost zbornice.

Budimpešta, 8. novembra. V političnih krogih se mnenja, da se bo posrečilo pregovoriti bivšega predsednika Berzeviczyja, da obdrži svoje predsedstvo.

Vtiak ogrske sprave na Dunaju.

Dunaj, 8. novembra. Vest, da je prišlo v Budimpešti med vlado in opozicijo do sprave v državnem zboru, je napravila na Dunaju velikanski vtik. Valed tega je politična situacija na mah izpremenjena. V političnih krogih sodijo, da bo sedaj na Ogrskem predlog o brambni reformi močno napredoval ter bo na ta način tudi avstrijska zbornica kmalu primorana baviti se z brambno reformo. To pa zahteva trdne 2/3 večine parlamenta, naloga, ki je pri sedanjem parlamentu neizvedljiva. Zato bo prišel kabinet še v kratkem v hudo zadrego in tudi namera vladati s pomočjo § 14. je valed te ogrske sprave močno ogrožena.

Kriza v Srbiji.

Belgrad, 8. novembra. Po povratku kralja Petra iz Pariza izbruhne najbrže se sestavi novo ministristvo, ki bo imelo nalogo voditi volitve v skupščino, katere doba že poteka. Med radikalnimi frakcijami se vrše pogajanja za enotno postopanje. Frakcija Kosta Stojanovića dela z vso energijo na to, da se odstrani staroradikalni minister Nikola Pašić. Dvomljivo je, ali bo ministrski predsednik Milovanović še vodil nove volitve, ali pa bo tudi on definitivno odstopil.

Bolgarsko - turška trgovinska pogodba.

Solun, 8. novembra. Iz Carigrada poročajo, da se bodo v prihodnjih dneh zopet začela pogajanja med Bolgarsko in Turčijo zaradi trgovinske pogodbe. Bolgarska vlada je baje pripravljena h koncesijam; da omogoči sklep pogodbe.

Terroristom na sledu.

Riga, 8. novembra. Pri hišnih preiskavah proti teroristom so ruske oblasti pri delavcih v raznih mestnih delih konfiscirale 8 pušk, 30 revolverjev, nešteto bodal in 1500 patron ter razne razstrelilne snovi.

Noblove ustanove.

Stokholm, 8. novembra. Akademija znanosti je priznala nagrado za fiziko profesorju Viljemu Wienu na vseučilišču v Würzburgu. Nagrado iz kemije dobi Mme. Curie v Parizu. Nagrade znašajo po 194.330 frankov.

Reforme na Angleškem.

London, 8. novembra. Angleški premierminister Asquith je izjavil, da se bo zbora v prihodnja sešija državnega zbora z novo volilno reformo, ki naj bi dala vsakemu odraslemu volilno pravico. Zbornica bo sklepala tudi o tem, ali naj se da od časa do časa tudi ženskam volilno pravico.

Dominikanci krađejo, dominikanci streljajo.

Lizbona, 8. novembra. Nočna straža pri konfisciranem frančiškanskem samostanu v Barru je zapazil po noči temne postave in hotela te ljudi aretirati. Padli pa so iz vrste zasledovanih strelci in je bil en stražnik ranjen. Vendar pa je ta stražnik še enkrat ustrelil v gručo temnih postav in enega izmed njih tudi ustrelil. Zjutraj so spoznali v mrtvecu nekega dominikanca. Ko so bili dominikanci izgnani so skrili v kleteh zlata in dragocenosti v vrednosti nad 1 milijon. Sedaj skušajo te dragocenosti skrivaj spraviti na stran. Oblasti se zama trudijo najti skrivališče.

Revolucija na Kitajskem.

Dunaj, 8. novembra. Kitajski poslanik na Dunaju je sporočil nekemu sodruidniku »N. fr. Presse«, da je dobil iz Pekinga od nekega prijatelja brzojavno poročilo, da vlada tam popoln mir. Poslanik je mnenja, da je tudi vest, da je regentov brat pobegnil, neresnična.

Bruselj, 8. novembra. »Agence d'extreme orient« priobčuje uradno brzojavko iz Pekinga, da je bilo povodom zavzetja Hankava od strani revolucionarjev usmrtenih mnogo oseb, posebno žensk in otrok. Tudi državne blaginje z nad 60 milijoni kron so padle revolucionarjem v roke. Tujeem se ni zgodilo nič.

Pariz, 8. novembra. »New-York Herald« poroča iz Pekinga, da je bil general Vu-Lu-Schen umorjen na poziv dinastije. Razburjenje v Pekingu vedno narašča. Splošno se sodi, da je dinastija izgubljena. Tuji diplomati se boje, da nastane v Pekingu klanje. Zato so utrdili poslašnika poslopja. Dvor je deloma že pobegnil, deloma se pripravlja na beg čez Mongolsko v Rusijo.

Peking, 8. novembra. Vse železniške zveze, ki vodijo v Peking, so revolucionarji zasledili. Prebivalstvo trumoma beži iz mesta. Francoski podaniki so se nastanili v okolici francoskega konzulata in svoje pozicije utrdili.

Italijansko-turška vojna.

Derna v turških rokah.

Carigrad, 8. novembra. Zunanji minister je sporočil vsem turškim poslanikom: Vest o samgi pri Derna se potrjuje. Od 3000 Italijanov je 350 mrtvih, 13 častnikov je vjetih. Nad 1000 Italijanov je ranjenih. Nad Derno vira turška zastava.

Tripolis.

Pariz, 8. novembra. »Agence Havas« poroča iz Tunisa, da je razmerje med Arabci in Italijani v mestu vedno bolj napeto. Vrše se poulični boji. Arabci so napadli Italijane in policiji in močvijo se je komaj posrečilo napraviti mir. V teh pouličnih bojih je bilo mnogo ljudi ubitih.

Dunaj, 8. novembra. Danes prihajajo iz Carigrada zopet poročila, da je situacija Italijanov v Tripolisu brezuspešna. Vsa ta poročila se ne dajo kontrolirati, ker stoje njim nasproti ugodna italijanska poročila »Agenzia Stephanie« namreč zanika vse te vesti, ter pravi tudi, da vlada v Derna mir. Nasprotno pa poročajo iz Carigrada, da so Turki v Derna vjeli cele tri italijanske regimente. Enaka so poročila glede Tobruka. Turki pravijo, da so Italijane po dvehurnem boju pregnali in da so imeli Italijani več sto mrtvih, med tem, ko je padlo na turški strani samo 19 Arabcev. Po turških poročilih so tudi v Bengaziju Italijani podlegli.

Potopljena turška topničarka.

Carigrad, 8. novembra. Pristanišče El Akaba, v vzhodnem zalivu polotoka Sinai v Rdečem morju, je neka italijanska križarka bombardirala celo uro ter potopila tudi tam se nahajajočo turško topničarko. Pri tej priliki je tudi utonil drugi kapitan topničarke, med tem ko se je posrečilo močvijo rešiti. Nato je bombardirala italijanska križarka še pobočja Mozesorih gora. Izgube so doslej še nezane.

Turške pomožne čete.

Carigrad, 8. novembra. Na vojni urad je prišlo poročilo, da je dospelo Herbersko plemo Tibet s 7000 Arabci, municijo in živili pred pristanišče Tobruk.

Rim, 8. novembra. Iz Kaira poročajo, da so tam nabrali doslej dva in pol milijona frankov za turško vojsko. Tudi kedivova mati se udeležuje nabiranja. Vsak dan odhajajo egiptski prostovoljci na bojišče, da se bore na strani Turkov.

Posredovanje?

Berolin, 8. novembra. V Washingtonu je dobil državni departament brzojavko, v kateri prosi turška vlada iz vzrokov človekoljubja za posredovanje. Turčija je najbrže odposlala enake prošnje tudi evropskim veleislam. V Washingtonu ni uavzoč niti državni tajnik, niti predsednik Taft in hočejo v Ameriki najbrže počakati, kako se bodo odločile evropske velesile.

Darila.

Upravištvu naših listov so poslali:

Za Ciril - Metodovo družbo: G. Anton Hren, Muta na Štajerskem, 9 kron, nabranih pri odhodnici učitelja Lesnika dne 2. novembra v St. Lovrene nad Mariborom; Leopold Kaftan, Travnik pri Rakeku 8 K 21 vin., nabral v veseli družbi pri poslušanju violin in kitare pri G. Koširju v Travniku; po Ciril - Metodovi veselici pri »Štruklju« v Ljubljani se je nabralo v kavarni »Evropa« pri licitaciji dveh krasnih slik 5 K 20 v, k temu je dodal g. kavarnar Toneje 2 K, ker se ni mogel udeležiti veselice in Hrvatje in Slovenci v Kranju 15 K, nabrali ob priliki poroke gosp. Cvara z gđ. Viki Skremovo. — Skupaj 29 K.

Za Istrsko Ciril - Metodovo družbo nabrali Hrvatje in Slovenci v Kranju 15 K ob priliki poroke gosp. Cvara z gospico Viki Skremovo. — (Znesek se je odposlal listu »Edinost« v Trstu.)

Ziveli darovalci in nabiraleci!

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustoslemšek.

Umrli so v Ljubljani:

Dne 3. novembra: Uršula Močilar, hči železniškega delavca, 25 dni, Strelška ulica 15.

Dne 4. novembra: Mihael Zakotnik, c. kr. poštni poduradnik v pok., 70 let, Slomškova ulica 3.

Dne 6. novembra: Mihael Bayer, c. kr. orožniški stražmojster v pok., 69 let, Poljanska cesta 12. — Mihael Omejo, tovarniški delavec, 34 let, Radeckega cesta 11.

Dne 7. novembra: Avgust Grimm, zasebnik, 47 let, Rožna ulica št. 39. — Marija Čufar, delavka, 43 let, Radeckega cesta 11.

V doželnih bolnicah:

Dne 1. novembra: Marija Kera, biva tovarniška delavka, 62 let.

Avstrijska specialiteta. Na želodce bolehalo ljudem priporočati je porabo pristnega „Mollerega Seledita-praška“, ki je prekušeno domače zdravilo in vpliva na želodec krepilno ter pospešil na prebavljenju in sicer z rastjo vseh pomembnih. Skatljica 2 K. Po poštnem povzetju razpošilja to zdravilo vsak dan lekarnar A. MOLL, c. in kr. dvorni zalagatelj, DUNAJ, Tuchlauben 9. V lekarnah na deželi zahtevati je izrečno MOLL-ov prepat, zaznamovan z varnostno znamko in s podpisom. 5 18

Zapomnite si,

da je dober tek temelj dobrega prebavljanja, da je torej zbujanje teka najvažnejši pogoj zdravega življenja. Kdor torej hoče imeti zdrav želodec in krepko prebavo na poskusi že desetletja z dobrim uspehom rabljene „Bradyjeve želodčne kapijce“, prej tudi Marijajevske želodčne kapijce, ki so že od nekdaj najzanejšije domače sredstvo proti vsem težočam otrok kakor tudi odraslih. Dobe se po lekarnah in stane stene steklenica samo K — 90 in K 1-60 dvojna steklenica. Kjer se ne doka tja pošlje izdelovalci, lekarnar, C. Brady, Dunaj 1. Fleischmarkt 2-484 brez stroškov na dom 6 steklenic K 5-80 ali tri dvojne steklenice za K 5-30. 3785

Proti prahajem, luskinam in izpadanju las

deluje najboljša priznana

Tanno-chinin tinktura za lase

katera okrepčuje lasišče, odstranjuje luske in preprečuje izpadanje las. 1 steklenica z navodilom 1 krono. Razpošilja se z obratno pošto ne manj kot dve steklenici.

Zaloga vseh preizkušenih zdravil, medic. mil, medicinal. vin, specialitet, najfinjših parumov, kirurških obvez, svežih mineralnih vod itd.

Dež. lekarna Milana Leusteka

v Ljubljani Resljeva cesta št. 1.

poleg novozgrajenega Fran Jožefovega jubl. mostu. 169

V tej lekarni dobivajo zdravila tudi člani bolniških blagajna južne železnice, c. kr. tobačne tovarne in okr. bolniške blagajne v Ljubljani.

Nihče več ne godrnja

Čez slabosti in težave,

Ako

spozná,

Ki drži želodce zdrave!

Najboljše krepčilo želodca,

potrebno v vsaki skrbni hiši!

Ljudska kakovost liter K 2-40.

Kabinetska kakovost „4-80.

Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.

Postavno varovano.

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka v Ljubljani“.

Uradni kurzi dunajske borze 8. novembra 1911.

Maložbeni papirji.	Dinarji	Blagovni
4% majeva renta	91-90	92-10
4 1/2% srebrna renta	95—	95-20
4% avstr. krona renta	91-80	92—
4% ogr.	90-70	90-90
4% kranjsko deželno posojilo	89-80	90-80
4% k. o. češke dež. banke	93—	94—
Srečke.		
Srečke iz 1. 1860 1/2	441—	453—
„ 1864	609—	621—
„ tiske	307—	319—
„ zemeljske I. izdaje	300—	306—
„ II.	278—	284—
„ ogrske hipotekne	257—	263—
„ dun. komunalne	514—	524—
„ avstr. kreditne	512—	522—
„ ljubljanske	87—	93—
„ avstr. rdeč. križa	80—	86—
„ ogr.	54—	60—
„ bazilika	39-90	43-90
„ turške	238-25	241-25
Polnole.		
Ljubljanske kreditne banke	470—	472—
Avstr. kreditnega zavoda	649—	650—
Dunajske bančne družbe	542-40	543-40
Južne železnice	110-25	111-25
Državne železnice	733-25	734-25
Alpine-Montan	826-25	827-25
Češke skladne družbe	311—	312—
Zivnostenske banke	280—	281—
Valute.		
Cekini	11-36	11-40
Marke	117-75	117-9—
Franki	96-10	96-30
Lire	94-95	95-15
Rubli	255—	255-75

Meteorološko poročilo.

novemb.	čas opazovanja	stanje barometra v mm	temperatura v C	vetri	nebe
7	2. pop. 9. zv.	741.2 741.8	8.0 6.8	sl. jvzhod sl. sever	dež oblačno
8	7. zv.	741.3	4.9	sl. jvzh.	—

Srednja včerajšnja temperatura 7.3°, norm. 5.6°. Padavina v 24 urah 1.8 mm.

Priporočilo.

Cevlje vseh vrst in velikosti izdeluje : in popravlja čevlje in galoše : po nizki ceni

Anton Ravnikar, čevljaraki mojster, Sodna ulica 4. v Ljubljani.

Proda tudi

hišo z lepim sadnim vrtom v Ljubljani. 3317

Milijoni rabijo proti

kašlju

hripavosti, kataru in zaslezenju, krčnemu in oslovske-mu kašlju, nego slastne

Kaiserjeve prsne karamele s „trema jeklami“.

6050 not. poverjenih izpričeval od zdravnikov in zasebnikov jamčuje gotov uspeh. Izredno prijetni in slastni bonboni.

Zavitek 20 in 40 vin. škatlija 60 v. Prodaja jih v Ljubljani:

Ubal pl. Trnkoczy, lekarna. Rih. Sušnik, lekarna. Dr. G. Piccoli, lekarna. Deželna lekarna. Mr. Ph. And. Bohinc, lekarna pri kroni. Mr. Ph. Jos. Cizmar, lekarna. Ant. Kanc, drogerija. B. Cvančar, drogerija „Adrija“. Daniel Pirč, lekarna Idrja. J. Bergmann, lekarna. Novo mesto. C. Andrijašič, lekarna. Novo mesto. Jur. Hus, lekarna pri Mar. P. Vipava. Milan Wacha, lekarna. Metlika. A. Roblek, lekarna. Radovljica. Hinko Brili, lekarna. Litija. Karel Savnik, lekarna pri „Sv. Trojici“. Kranj. Fr. Baccarich, lek. Postojna. Jos. Močnik, lekarna. Kamnik. E. Burdych, lekarna v Sk. Loki. Mr. H. Roblek, lekarna. Trzin. Ph. Mr. E. Koželj, lekarna. Jesenice. V. Arko, trgovec. Senožeče. Jos. Rudolf, drog. Litija. J. Kandušar, trg Menges. 3487

Stanovanje v vili

5 minut od glavne pošte, v prisojni legi in z lepim vrtom, 3 sobe in velika predoba, kopalna soba, pritlikline, električna rasvetiljava, 3786

se odda za februarjev termia. Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

J. Zamljen

čevljaraki mojster

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3 izvršuje vsa čevljarska dela do najfinije izvršitve in priporoča svojo zalogo storjenih čevljev.

Izdeluje tudi prave gorake in telovadsko čevlje. Za naročila z dežele zadostuje kot mera priposlan čevlj. 245

LJUBLJANSKI ZVON

MESEČNIK ZA KNJIJEVNOST IN PROSVETO Letnik XXX. (1910).

Ishaja po 4 pole obsežen v veliki osmerki po eden pot na mesec v sveskih ter stoji vsa leta 9 K 30 h, pol leta 4 K 60 h, četrt leta 2 K 30 h.

Za vse neavstrijske dežele 11 K 30 h na leto Posamezni sveski se dobivajo po 30 h.

„Narodna Tiskarna“ v Ljubljani

Zbirka

avstrijskih zakonov v slovenskem jeziku.

I. zvezek:

Kazenski zakon o hudodelstvih, pregreških in prestopkih z dne 27. maja 1862 št. 117 drž. zak. z dodatim

tiskovnim zakonom z dne 17. dec. 1862 št. d. z. ex 1863 in drugimi novjšimi zakoni kazensko-pravnega obsega.

V platno vezan 6 K; po pošti 6 K 20 vin.

Narodna knjigarna v Ljubljani.

ILLUSION DRALLE

v svetilniku.

Cvetlične kapijce brez alkohola. Zadoštuje en atom. Čudovit cvetlični vonj nedosežne prirodnosti. Šmarica, vrtnica, španski bezeg, solčnica K 4—, vijolica K 5—, vistirja K 4-50. Pristna izvorna znamka! Napredaj povzod.

Juri Dralle, Podmokli n. L.

Turin 1911.

Veliko

darilo!

Mladenič Strojnik

18 let star, ki je ravno sedaj dovršil z dobrim uspehom 2. letnik kmetijske šole, tudi sicer izvežban, že primerno službe v mestu ali na deželi. — Naslov pove upravništvo »Slovenskega Naroda«. 3784

Cenene

In okusne porabne in darilne predmete vseh vrst dobite v najbogatejši izbiri v mojem glavnem katalogu z okoli 4000 slikami, ki se pošlje na zahtevo vsakomur gratis in franko. Č. in kr. dvorni dobavitelj JAN KONRAD, Most Slov. 1174, Časla.

Lepo stanovanje

s 4 eventualno 3 sobami 3781

se odda s 1. februarjem Slovenski trg 8 (trg pred sodnijo). — Več pri hišniku.

Prostori za gostilno

edino pri železniški postaji prometnega kraja,

se oddajo v najem takoj ali pozneje. Dopisi pod „št. 100“ na upravništvo »Slov. Naroda«. 3749

Važno za vinske trgovce

Vinski sodi

več sto komadov, prav močni in zdravi iz hrastovega lesa, od 400—800 l

se dobivajo po prav nizki ceni 2545 pri trvdki

M. Rosner & Co. v Ljubljani. : Važno za vinske trgovce.

Najboljša in najzdravejša

barva za lase in brado

je dr. Dralle „NERIL“, ki daje sivim in pordečelim lasem njih prvotno naravno in zdravo barvo. Dobi se svetla, rjava, temnorjava in črna v steklenicah z navodilom po 2 K, velike po 4 K, pri

S. STRMOLI

Ljubljana, Pod Trančo št. 1.

Cenovnik lasnih izdelkov in potrebščin se pošlje na zahtevo zastoj.

:: Častitim damam vljudno naznanjam, da se ::

pouk v izdelovanju oblek zopet prične

in da se lahko gospe in gospodične istega udeležte ter vsaki čas lahko vstopijo. Cene so naslednje: Pri skupnem pouku 3 krat na teden po 3 ure, mesečno 20 K. Posamezni pouk za uro 2 K. 3738

Čas za dogovor od 6.—7. zvečer, ali pismeno na naslov:

T. Hubmayer, Dalmatinova ulica 11, parter desno.

Naznanilo preselitve.

Vsem častitim damam vljudno naznanjam, da sem preselila svoj

modni atelijé

izpred Škofije 21 v Selenburgovo ulico 6 (prej M. Stuzzi).

Zahvaljujem se za dosedanja naročila ter upam tudi v bodoče zadovoljiti cenjene dame s točno in vestno postrežbo. — Z najodličnejšim spoštovanjem se priporočam

3787

Terezija Pogačnik.

Kdor ne ve kaj naj kupi svojem kot poročno darilo, za god božično ali priložnostno darilo, ta naj pogleda moj glavni katalog z okoli 4000 slikami, ker dobi vsak kaj primerne in katerega dobi vsak zastoj in poštine prosto. Č. kr. dvor. dobavitelj Jan Konrad, Most Slov. 1174, Časla.

Hiša

3705

v Ljubljani, z velikim sadnim in zelenjadnim vrtom in kletmi

se prodaja iz proste roke.

Kje pove upravništvo »Slovenskega Naroda«.

Učenec

se sprejme v trgovino z mešanim blagom pri trvdki 3783

Ivan Šeleker, Šmarino pri Litiji, Kranjsko. 3746

Šivilja na dom

izurjena v šivanju perila in otroške obleke se priporoča.

Naslov v upravništvu »Slov. Naroda«.

Mala trgovina

z mešanim blagom, dobro vpeljana, obstoječa že nad 10 let,

se da v najem.

Več se izve v upravništvu »Slovenskega Naroda«. 3728

4 dobre tesarje

sprejme takoj v delo

pod ugodnimi pogoji 3771

J. Kunstel, tesaraki mojster, Trst, Rojan, Škorklja Sv. Peter št. 31.

Zenitna ponudba!

Mlad, inteligenten, značajan in premožen gospod, čedne zunanosti, nevisoke postavne posest in trgov. v prijaznem kraju blizu mesta, mirne naravi ter dobrega sočutnega srca, želi se v svrhu ženitve seznaniti z 20—30 l. gospic, ki ima veselje do trgovine nedolžno dobro srce in okrog 50.000 K premoženja. Gospica, ki si želi srečno bodočnost oz. stari ki hočejo svojo hčerko res osrečiti naj pošljejo zaupne in jasne ponudbe s sliko z naslovom „Zakaj tega duša“ na uprav. „Slov. Naroda“ do 21. t. m. 3727

Priporočamo našim
gospodinjam

KOLINSKO CIKORIJO

iz edine slovenske
tovarne v Ljubljani

Naznanilo in priporočilo.

Vljudno naznanjam slavnemu občinstvu, da se je tverka

Heufel & Kovačič

tovarna peči na Viču
razdružila.

Odslej dalje bom vodil to tovarno sam pod imenom

ANTON KOVAČIČ

tovarna peči na Viču št. 14,

kjer bom izvrševal razne peči in štedilnike. Prevzamem tudi vsako-
vrstna popravila v tej stroki. — Naročila se sprejemajo tudi na
sv. Jakoba trgu št. 5. — Zahvaljujem se za dosedanje naklonjenost
in se priporočam nadaljnemu zaupanju. Z vsem spoštovanjem

3733

ANTON KOVACIC.

Anton Bajec

umetni in trgovski vrtnar

naznanja sl. p. n. občinstvu, da se nahaja njegov

cvetlični salon
Pod Trančo.

Velika zaloga suhih vencev.

Izdelovanje šopkov, vencev, trakov itd

Okusno delo in zmerne cene.

Zunanja naročila točno.

Vrtnarija na Tržaški cesti št. 34.

Modni salon v Ljubljani

Stari trg št. 21 **A. Vivod-Mozetič**

Velika zaloga damskih klobukov.

Ogled klobukov brez obveznosti nakupa.

Sprejemajo se popravila. Pošilja se tudi na izbiro.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

3192

Cene nizke.

Postrežba točna.

Optični zavod Jos. Ph. Goldstein

Ljubljana, Pod trančo 1

priporoča svojo bogato zalogo naočnikov
ščipalnikov, daljnogledov in vse v to stroko
spadajoče predmete. 1389

Močni salon.

Častitim damam priporoča

klobuke

le najfinejšega okusa

Ida Škof-Wanek

239

Šof Frančo.

Žalni klobuki vedno pri-
pravljene. Tako tudi vence
s trakovi in razne cvetlice
doma izdelane.

M. Rosner & Co

veležgalnica sadnega žganja
v Ljubljani

priporoča v lastni žganjarni kuhano

2544

Slivovko

Tropinovec

Brinjevec

Hrušovec

Vinsko žganje

zanosljivih kakovosti.

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Fina

Smirenske imit. stenske preproge.

St. 2097, la kakovost, na obeh straneh po-
polnoma enaka različnih vzorcev, n. pr. srce,
tiger, lisica, labod, gnom, lev, pes 2 papigi,
v lepih barvah, okoli 100 cm širok, 200 cm
dolga, komad samo K 5-60. — St. 2098. Isti z
vzorci n. pr. srca, jelen, lev, ležec pes, 90 cm
širok, okoli 180 cm dolga, samo K 4-60. Naj-
večja izbira namiznih in posteljskih garnitur,
flanelastih posteljskih odelj, koltrov itd. Brez
rizika. Zamena dovoljena ali denar nazaj. Raz-
pošiljanje po povzetju ali denar naprej. Raz-
pošiljalnica **JAN KONRAD**, c. in kr. dvorni
dobavitelj Most št. 1155 (Češko). Glavni ka-
talog z okoli 4000 slikami na zahtevanje gratis
in franko. 2923

Klobuke cilindre
in čepice
v največjih fazonah in v veliki izbiri
priporoča
IVAN SOKLIČ.
Pod Trančo št. 2. Postaja električne železnice.

Tehnična pisarna in stavbno podjetje

Ingenieur H. UHLÍŘ

3801 Ljubljana, Resljeva cesta št. 26.
Strokovna izvršitev vseh vrst načrtov in proračunov, strokovni znanstveni izvidi, prevzeta zgradb.

Manufakturna trgovina

J. Ciuha

Stari trg št. 1.

Jesenske in zimske

novosti.

Krompir

najboljše kakovosti, zdrav in brezhiben, debel ter srednje debelosti. — Vedna zaloga.

Oddaja v vsaki množini

od 200 kg dalje tudi cele vagone po prav solidni nizki ceni tverka

IV. A. Hartmann nasl. A. Tomažič

v Ljubljani, Marije Terezije cesta.

Močni salon

M. Sedej-Strnad

priporoča cenjenim damam

klobuke le najfinejše izvršbe.

Žalni klobuki vedno v zalogi.

Prešernova ulica. — Satača mestne hranilnice.

Modna in konfekcijska trgovina

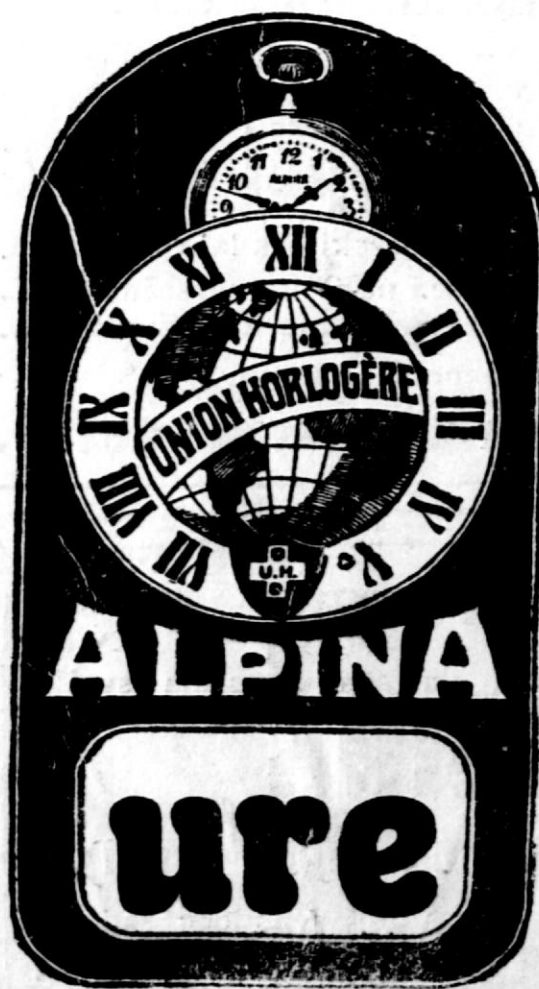
M. Krištofič-Bučar

se je preselila v lastno hišo na Stari trg 9.

Priporoča zelo pomnoženo damsko in otroško zimsko
konfekcijo po znano najnižji ceni, tudi po meri.

Posebno krasne kostume, plašče, pelerine,
razne jopiče, krila, domače halje ter
bluze in otroške oblekice.

Velika izbira perila in higijskih potrebščin za novorojenčke.
Usako modno blago. — Pošilja na izbiro tudi po pošti.

Priznana največja, resnično domača,
že 25 let obstoječa ekspertna tverka.

Fr. Čuden

urar y Ljubljani, Prešernova ul. 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve
je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION«

v Genovi in Bielu

on torej lahko po originalno tverniških cenah

garantirano zanesljive, v vseh legah in tem-

peraturah po njegovem astronomičnem

regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpiña ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlato,

tula, srebru, niklju in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.

Ceniki zastoj in poštnine prosti.

Telefon št. 16.

Leta 1837. ustanovljena delniška družba

427

Telefon št. 16.

KRANJSKA STAVBINSKA DRUŽBA V LJUBLJANI

Stavbno podjetništvo, pisarna za arhitekturo in stavbotehniška dela; tesarstvo in mizarstvo s strojnim obratom za stavbna in fina
dela; opekarne s strojnim obratom v Kozovah in na Viču; kamnelomi v Podpeči in v Opatiji. — Priporoča se za stavbna dela vsake vrste.